

תלמוד תורה דביר (ע"ד)

מנחם-אב ה'תשע"א

בס"ד

תוכנית הוראת המקרא – כיתות א-ג

מלמדים יקרים!

להלן תוכנית הוראת המקרא, שחיבר הרב שלום בן שושן. בתוכנית זו נשתדל להתייחס לעקרונות היסוד של שיטת לימוד המקרא תוך שימת לב לתהליך של התקדמות והשתכללות. הדברים נכתבו לאחר בדיקה מעמיקה ויסודית של לימוד המקרא בת"ת ומתוך שאיפה להתקדם ולהשתכלל. מטרת חוברת זו ליצור קו למידה אחיד בכל הכיתות בת"ת, ולהציג את הדגשים בתחומי הלמידה השונים: בגירסה, בהבנה, במבנה השבוע והשיעור. כמובן, שלכל מלמד יש מקום להוסיף נופך משלו, תוך שמירת מסגרת תוכנית זו. כמובן, שמרכז הלימוד בנוי על חינוך לאהבת התורה ויראת שמים. התלהבות המלמד ושמתו בלימוד היא המפנימה בלב התלמידים את ההרגשה הנכונה של השמחה בלימוד.

תפילתנו, שנזכה ללמד את תלמידינו בדרך האמת ולא תצא תקלה מתחת ידינו, ונזכה ללמד את בנינו-תלמידינו בשמחה דברי אלקים חיים, וננחיל להם תורת אמת בהירה ומסודרת, ושנזכה שמתוך עמל תורה אמיתי תצמח ותגדל אהבת התורה ויראת שמים.

ברכת שנת לימודים פוריה לכולנו. חזקו ואמצו!

הרב מיכאל בן שלמה

תוכן ענינים:

- א. תוכנית שנתית 2
- ב. המבנה השבועי 2
- ג. גירסה 2
- ד. הסבר 2
- ה. משימות כתיבה 3
- ו. דף קשר 3
- ז. מבחן 4
- הרחבה בנושא הגירסה 5
- עקרונות יסוד בגירסה: 5
- דגשים דקדוקיים: 5
- דגשים בטעמים: 5
- כיצד מקריאים פסוק חדש? 6
- הרחבה בנושא עקרונות ההסבר 6
- דגם של שיעור המשלב את הגירסה וההסברים 8
- מבנה יומי של שיעורי התקדמות (ימי א-ד) 8
- ימי חזרה - חמישי ושישי 9
- סדר יום חמישי 9
- סדר יום שישי 9
- תבנית מומלצת לדף קשר 10
- נספח: כיצד לנהוג כשתלמיד לא גורס? 11

תלמוד תורה דביר (ע"ר)

א. תוכנית שנתית

בע"ה בסוף כיתה ג' – מסיימים את חמשת חומשי תורה. – בכיתה א' – חומש בראשית. בכיתה ב' – חומשים : שמות, ויקרא. בכיתה ג' – חומשים : במדבר, דברים. כל מלמד הכין תוכנית הספקים שבועית שתביא אותו בע"ה ליעד המבוקש. תוכנית מסודרת תסייע לקצב אחיד וחלוקת עומס שווה על פני כל השנה. מידי חודש יש לעשות הערכת מצב – האם עומדים בקצב הרצוי ולתקן כשצריך. אך יש לעמוד ביעד השנתי!

ב. המבנה השבועי

ארבעה ימי התקדמות – ראשון עד רביעי. יומיים חזרות – חמישי ושישי. במידה ויש למלמד יום חופשי – או שיש חגים/טיוולים וכד' – יתכן המלמד את הלוי"ז השבועי ביחס של $2/3$ התקדמות ו- $1/3$ חזרות, תוך לקיחה בחשבון של שעורי החזרה של המלמד המחליף. עד כמה שניתן יתכן המלמד את השבוע כך שהוא מלמד את הפשט, וממלא-מקומו משלים שינונים וחזרות על הפשט. דף קשר – בשבת. מבדק/מבחן - ביום ראשון (לא בכיתה א').

ג. גירסה

השאיפה: שאיפתנו להגיע לרמה בה התלמיד קנה את הגירסה, והוא יודע לקרוא מתוך תיקון קוראים עפ"י כללי הדקדוק והטעמים. אכן, לא כל הכישרונות שווים ולא כל התלמידים יכולים להגיע לרמת שליטה שכזו בחומש, אך ככל שנשאף כך – נהיה קרובים יותר למטרה. בכל מצב ואצל כל התלמידים (למעט תלמידים בעלי דיסלקציה משמעותית): בקריאה מתוך חומש רגיל – הקריאה מוכרחת להיות מדויקת!!! מכסת הקריאה – 25 שינונים של כל פסוק בסוף המבנה השבועי. יש לערוך רישום מסודר של הגירסה ניתן למנות תלמיד אחראי, ע"מ שנדע שאכן הגענו למספר הרצוי. בהמשך הדברים ראה הרחבה בנושא.

ד. הסבר

1. להגיע למצב בו התלמיד שולט היטב בנושא הלימודי ובפרטיו, ידע לתת כותרת לנושא וידע לסכם אותו (– רצף אירועים, פרטי מצוות, דו-שיח וכו'). התלמיד יבין כל מילה ומילה הנזכרת בפסוקים בפירושה הפרטני (תוך שמירת העיקרון של ההיצמדות לשורש המילה) ובהקשרה לפסוק.
2. בנושאים חינוכיים ואמוניים יוסיף המלמד (לא במקום הפשט!) רובד נוסף בו יטמיע בקרב התלמידים עניני אמונה ומוסר הנלמדים מהחומש (מדות – מהאבות; יסודות אמונה – קריעת ים סוף; מעמד הר סיני וכו'); טעמי המצוות – לעיתים, לקחים והנהגות...).

בהמשך נדון באופן השילוב בין ההסברים והגירסה.

תלמוד תורה דביר (ע"ד)

ה. משימות כתיבה

כחלק מתוכנית הלימוד היומית, יש לשלב כתיבה של התלמידים במחברת או בדפי עבודה לפחות 4 פעמים בשבוע. **התלמיד צריך לדעת לבטא את עצמו בין בע"פ ובין בכתב.** בכתיבה ניתן להגיע לרובד יסודי יותר של הבנה, והיא **מסייעת להטמעת החומר הלימודי.** בכיתות הנמוכות – התלמיד לומד את אט אט לעצב את כתב ידו ולומד לכתוב בכתיב נכון. ולכן ישנה חשיבות גדולה לכתיבה עקבית ושיטתית.

יש להדגיש: אין בדברים אלו כדי להחליף את תפקידם של המורים/המורות המקצועיים/יות לכתיב, כתב והבעה וכו' אלא להוסיף על גביהם. הניסיון מוכיח שאם משאירים את כל העבודה בתחום זה למורים המקצועיים התלמידים אינם מגיעים לרמת הכתיבה הרצויה. **גם על המלמד מוטלת אחריות לזיהוי קשיים בתחום ולהפנות את התלמידים לעזרה המתאימה.**

כל מלמד ילווה את מהלך הכתיבה בכיתתו ויעקוב אחר יכולת הביצוע של התלמידים – במחברות, בעבודות ובמבחנים – יש לבדוק את צורת האותיות, כתיבה בלי שגיאות כתיב וסגנון כתיבה, רווח בין מילים, צורת עמוד, פסקאות ופיסוק, וכו' – בהתאם להנחיות של תמר בעל-פה ובדפים שכתבה.

* בכיתות א – ב, יש לערוך ישיבות צוות משותפות יחד עם המורים/המורות לכתיבה ועם תמר כדי לבנות שיתוף פעולה משמעותי, שיוביל לקידומו של כל תלמיד בכלל ושל המתקשים בפרט.

ו. דף קשר

בכל יום שישי יצאו התלמידים הביתה מצוידים בדף קשר בו יבוא לידי ביטוי כל מה שנלמד במהלך השבוע. **מטרותיו של דף הקשר:**

- שיתוף ההורים נעשה במשך השבוע בכיתה + הודעות כיתתיות. (מומלץ לשלוח את דף הקשר גם במייל כיתתי, בשנה שעברה למד ילד מתוך דף קשר שהוצא בחו"ל).
- דף הקשר כפשוטו, שותפות אמיתית של ההורים ולקיחת אחריות על לימודו וידיעותיו של הילד, עיקרה של מצוות ת"ת על האב ואנו רק השליחים.
- הלימוד המשותף בבית מקרין לילד שאכפת להורים ממה שלמד בת"ת.
- אפשרות לעקוב אחר רמת ידיעותיו של הילד – התלמיד.
- כשהתלמיד יודע שיצטרך לעמוד למבחן מול הוריו – ישקיע יותר.
- הלימוד בכיתה נעשה באופן כולל לכולם יחד. הלימוד בבית – פרטני, יחידני, וזה מאפשר לילד להתבטא יותר ומאפשר סגירת פערים, השלמת הסברים ולימוד חומר שהיה חסר לתלמיד מחמת היעדרות. ישנם תלמידים שלולי דף הקשר היו ידיעותיהם...
- לימוד וחזרה נוספת המפנימים יותר את מה שנלמד בשבוע שחלף.
- בשבת אין חופש מהתורה – לומדים כל יום ודף הקשר מסייע למסגרת הזו.
- יש לוודא כי הבנים מביאים דפדפות קשר בימי שישי ולקבל משוב מההורים ביום ראשון.

בהמשך נדון במבנה המומלץ לדפי הקשר.

תלמוד תורה דביר (ע"ר)

ז. מבחן

בכל יום ראשון יתקיים מבחן בכתב על כל החומר שנלמד בשבוע הקודם (החל מכיתה ב').
מטרתו של המבחן – יצירת מחויבות ואחריות אצל התלמיד למה שלמד.
- בדיקת רמתו הלימודית של התלמיד.

במבחן יש לכלול שאלות שיבדקו את כל התחומים שעליהם נתן הרב את דעתו בשיעורים – גם שאלות כוללות ורחבות וגם שאלות פרטניות ונקודתיות.
את המבחנים יש לקיים במחברת מבחנים מסודרת, ולא בדפים, לחיזוק הכתיבה והמעקב, הן מצידנו והן מצד ההורים – במחברת המבחנים ירוכזו כל המבחנים עם הציונים כקובץ מסודר ולא מפוזר.

* * * *

עד כאן עסקנו בשבעת העקרונות שעליהם צריך לתת את הדעת במבנה השבועי. עתה נעבור לפרט נקודות חשובות הנוגעות לכל הני"ל.

תלמוד תורה דביר (ע"ד)

הרחבה בנושא הגירסה

עקרונות יסוד בגירסה:

- ככל שהכיתה נמוכה יותר כך צריך יותר ליווי ושימת לב לקריאה – ע"מ להקנות קריאה מדוייקת.
 - ככל שעולים בגיל צריך פחות ליווי, אך מאידך יש למתן "ולהרגיע" את המהירות והמרוצה הגורמים לחוסר דיוק וחוסר הפנמה.
 - יש לחלק את הגירסה למנות המתאימות לכיתה ע"מ שלא לעייף את התלמידים בקריאות ארוכות מדי. (הפוגות באמצע גירסה – שילוב הקדמות, כותרות, הסברים, צלשי"ם וכו').
 - טון הקריאה צריך להתאים עד כמה שניתן לכל הכיתה – סולם גבוה או נמוך מדי מקשה מאד על מי שלא מתאים לסולם הזה, המלמד בקולו שולט בקצב הקריאה ובטון הקריאה (יש לציפר את העוקבים בחומש והקוראים ממנו ולא את הצועקנים).
 - יש לבנות אווירה שמחה ונעימה סביב הגירסה כדי להמריץ את התלמידים לגרוס – האווירה משפיעה רבות על איכות הקריאה ושיתוף הפעולה.
 - יש להקפיד על שני מימדים בקריאה – הגייה נכונה של המילים.
 - ניגון נכון ומדויק של הטעמים.
 - הקפדה של המלמד על הגייה וניגון נכון יניבו תוצאות מוצלחות גם בטווח הרחוק.
- נספח: מה עושים כשתלמיד לא גורס? בסוף החוברת.

דגשים דקדוקיים:

- כולנו שולטים היטב בתנועות ובניקוד אך בכ"ז ישנן הפתעות ונקודות הדורשות שימת לב. במיוחד יש לשים לב ולהבחין בין המצבים הבאים:
- א. מלעיל – מלרע. (נקבע לרוב לפי מיקום הטעם על המילה)
 - ב. קמץ קטן – קמץ רחב.
 - ג. שווא נע – שווא נח.
 - ד. דגש – רפה.
 - ה. ליתן רווח בין הדבקים.
 - ו. הבחנה בין סיומת 'לבבד' לסיומך 'לבבד'.

דגשים בטעמים:

- התלמידים בכיתה א' קונים בהתחלה את צורת הניגון הנכונה, ורק בהמשך (לאחר פסח) – לומדים את שמות הטעמים ויודעים לשייך אותם לניגון.
- יש לזהות נכון את סימונו של הטעם ומתוך כך לנגן אותו נכון במקום הנכון. בפרט הדברים אמורים במצבים הבאים:
- א. שימת לב לטעם הטפחא (טרחא):
 - מירכא טפחא מונח אתנחתא.
 - טפחא סוף פסוק: .
 - ב. הבחנה בין פשטא (פושט ויוצא מחוץ לתיבה) לקדמא (נמצא על האות המוטעמת).
 - ג. מונח – ניגון נכון של מונח ושימת לב לאופנים השונים שמופיע:
 - מונח זקף קטן.
 - מונח מונח רביעי.
 - מונח דרגא תביר.
 - ד. להבחין בין מהפך לבין יתיב.

תלמוד תורה דביר (ע"ר)

ה. להרגיל שתבין הוא מפסיק חלש יחסית, הרבה יותר חלש מטיפחא למשל! (בנגינה האשכנזית ניתן לטעות כאילו הוא מפסיק חזק!). ר"ל לא לעשות הפסקה על-ידי נשימה בין התביר למרכא טפחא, לנשום בין הטפחא לאתנחתא או לסוף הפסוק.

מומלץ מאוד – כשמכינים את השיעורים – לקרוא את הקריאה לפחות פעם אחת מתוך תיקון קוראים "סימנים" שעוזר להבחין ברוב הנושאים הנ"ל, ולעין בהערות הדקדוקיות שמביא.

כיצד מקריאים פסוק חדש?

➤ רצוי לכתוב תמיד את קטע הקריאה על הלוח לטובת מי שלא שמע/לא היה וכו'.
הרב צריך להקריא את הפסוק לתלמידים לפני שהם יקראו אותו (מקרי דרדקי) וזאת ע"מ שיבחינו בקריאה נכונה ובהטעמה מדוייקת. הדברים נכונים בכל כיתות המקרא, אלא שאופן ההקראה שונה בהתאם להתקדמות. קשה לקבוע במסמרות את אופן ההקראה אך ניתן לומר שככל שהתלמידים צעירים יותר כך צריך לחלק את הפסוק לחלקים קטנים יותר, יתכן ובכיתה מוצלחת ובגיל מתקדם (אמצע ג') יהיה ניתן להקריא פסוק שלם. להקראה זו יש משקל רב ביחס לקנין נכון ומדוייק של הקריאה אצל התלמיד. ומשום כך יש להגיע אליה מוכנים על כל פרטיה ודקדוקיה (כנ"ל).
לשם הדגמה ניקח את הפסוק השני בספר במדבר:

שאו את-ראש כל עדת בני ישראל למשפחתם לבית אבותם במספר שמות כל זכר לגלותם:

א.	_____	_____	_____	_____	_____
ב.	_____	_____	_____	_____	_____
ג.	_____	_____	_____	_____	_____

למתחילים (א) ההקראה מחולקת לחמשה חלקים.
למתקדמים (ב) ההקראה מחולקת לשלשה חלקים.
ולמוכשרים (ג) ההקראה מחולקת לשני חלקים.
- כמו כן, יתכן ויוקרא הפסוק כולו - אך אין זה מצוי כל כך.
- יתכן (בעיקר בכיתה א' ואולי גם ב') והמלמד יצטרך לחזור על הפסוק באופן הנ"ל יותר מפעם אחת - (תלוי בכיתה ותלוי במורכבותו של הפסוק).
אח"כ יש לחזור יחד כולם על הפסוק שלש פעמים ברצף ואז עוברים לפסוק הבא - באותו סדר. לאחר שעוברים בין 5 ל-7 פסוקים באופן הנ"ל חוזרים על הפסוקים הללו בקריאה רצופה שלש פעמים.
בהמשך נפרט את מנת הגירסה של כל קטע תוך שילוב ההסברים במהלך השיעורים.

הרחבה בנושא עקרונות ההסבר

יש להקדים: כאן איננו עוסקים בשילוב ההסברים עם הגירסה אלא רק בעקרונות ההסבר וודאי שהם מפוצלים ומחולקים בין השלבים השונים של הגירסה.
ההסבר צריך להיות בנוי בהדרגה על-מנת שנוכל להגיע לכל המטרות שהצבנו לעצמנו.
השלבים:
- כותרת.
- הקדמה, רקע.
- הסבר הענין בכללו.
- הסבר פרטני של הפסוק.
- חזרה מן הפרטים אל הכלל.
- סיכום.

תלמוד תורה דביר (ע"ד)

כותרת: מכילה במילים קצרות את הנושא והיא צריכה להיות **תמציתית**. את הכותרת יש לכתוב על הלוח. (נושא השימוש בלוח דורש הרחבה, אך בקצרה נאמר שישנה חשיבות רבה לשילוב כתיבה על הלוח תוך כדי ההסברים. ואכמ"ל).

הכותרת ממקדת את התלמיד בנושא העיקרי בו הולכים לעסוק וזה מסייע מאד.

הקדמה: אם מדובר בנושא חדש - יש להבהיר במה הולכים לעסוק.

אם מדובר בהמשך נושא שכבר התחלנו קודם - יש לערוך הקדמה קצרה שתקשר את התלמיד למה שלמד קודם. בהקדמה יש לשים דגש על יצירת ענין וסקרנות גם בעזרת שאלות (שעדין אין עליהם תשובות) או בהדגשת חשיבות הענין וכדומה.

הסבר הענין בכללו: לפני הביאור הפרטני של המילים / פרטי הנושא - כהמשך להקדמה, מתחילים לעסוק בנושא עצמו אך עדיין לא בפרטים שלו.

הסבר פרטני של הפסוק: כל מילה ומילה המוזכרת במקרא צריכה להיות מבוארת לתלמיד עפ"י פשט הדברים (ולא נכנס כאן לדיון באיזה פשט בוחרים ומה עושים כאשר ה"פשט" "נוגד" את ההלכה). תוך ניסיון להיצמד לשורש המילה. כ"כ יש לשלב את ההקשר של המילה לביאור הפסוק כולו כדי שלא תעמוד המילה בפני עצמה.

חזרה מן הפרטים אל הכלל - לשלב זה חשיבות גדולה משום שישנה נטייה להצטמצם בביאור הפרטני של המילים המורכבות ושוכחים לחזור לכלל הנושא - לכן יש לכלול את כל הפרטים שלמדנו למערכת כוללת של נושא מסודר הכולל בתוכו פרטים. (לשם המחשה: יתכן ותלמיד ידע לפרש את המילים בפרשת מצורע - מהי מספחת, גבחת וכו'... אך לא ידע לחלק לסוגים השונים ולסדר הטומאה / הטהרה וכדו'...).

סיכום - לאחר כל הנ"ל יש לסכם את הנושא באופן תמציתי.

הסיכום מסייע מאוד לתלמידים - הוא מסדר את הנושא בצורה קצרה וברורה ומסייע מאוד לזיכרון.

חשוב להדגיש - יש לתכנן יחידות לימוד מוגדרות הכוללות חישוב מלא של הגירסא וההסברים שניתן להספיק במהלך השיעור. מאוד חשוב לשמור על מנות נכונות ולא "להשאיר חובות" לשיעורים הבאים.

תלמוד תורה דביר (ע"ר)

דגם של שיעור המשלב את הגירסה וההסברים

המבנה השבועי - כפי שכבר ציינו קודם - א - ד ימי התקדמות.
ה - ו ימי חזרה.

מבנה יומי של שיעורי התקדמות (ימי א - ד)

על פי התוכנית השבועית.

שיעורי התקדמות:

כותרת - נתינת שם לקטע.

הקדמה - לפסוקים שילמדו בשיעור (יתכן ומתאים גם כהקדמה לשיעור השני).

- הקראת פסוק באופן מחולק (כפי שפרטנו קודם) (פעם אחת - עד שלש תלוי ברמת הכיתה).

- קריאת הפסוק כולו בשלמותו - 3 פעמים.

- מעבר לפסוק הבא - כנ"ל.

- כך עוברים על חמישה עד שמונה פסוקים.

הסבר הענין בכלל

- קריאה רצופה של כל יחידת הלימוד הנ"ל 3 פעמים.

הסבר פרטני

- קריאה רצופה של כל הנ"ל 3 פעמים.

חזרה מן הפרט אל הכלל

סיכום

- הפסקה.

שיעור חזרה: חזרה על מה שנלמד בשני השיעורים הקודמים.

- הקדמה כוללת

- שתי קריאות של החומר היומי כולו.

- הסבר הקטע בפרטות

- שתי קריאות נוספות של החומר היומי.

- הסבר כולל וסיכום

- שתי קריאות נוספות של החומר היומי.

- משימת כתיבה.

- הפסקה.

תלמוד תורה דביר (ע"ד)

ימי חזרה – חמישי ושישי

בימים אלו נחזור על החומר שלמדנו בימי א - ד. היות והתלמידים כבר מונחים בחומר - נוכל להזדרז יותר בהסברים, ואף הגירסה יכולה להיות מהירה יותר - השאיפה היא להכניס הספק של ימי א', ב' וחצי ג' - ביום ה'; והספק של חצי יום ג' ויום ד' - ביום ו'. יש לקחת בחשבון שיתוף פעולה עם המלמד המחליף.

סדר יום חמישי

שיעורים – ראשון (9:00-9:30), שני, שלישי, ורביעי:
חזרה על החומר של ימים – ראשון, שני, וחצי שלישי.

כותרת והקדמה

קריאה רצופה של הפסוקים שנלמדו ביום א', 3 פעמים.
אפשר בין קריאה לקריאה לעשות הפוגה קצרה בה נכנס להסבר כללי של הנלמד. יתכן וכדאי לדחות זאת לסוף הקריאה השלישית - אם התלמידים קוראים במרץ ולא מתעייפים.

הסבר פרטני

שתי קריאות נוספות של היחידה הנ"ל.

הסבר - חזרה מן הפרט אל הכלל.

קריאה נוספת.

סיכום.

הפסקה.

בשיעור הרביעי יש להוסיף: קריאה רצופה של הפסוקים שנלמדו בכל השיעורים (ימי א, ב, חצי ג) + מטלת כתיבה - תוך דגש על סיכום וחיזוק הזיכרון. קריאה נוספת של כל הפסוקים הנ"ל. הפסקה.

בסיכומו של יום - קראנו סה"כ 8 קריאות.

➤ בכל יום יש לערוך חזרה קצרה על הנלמד ביום הקודם (שינון 2 פעמים ושאלות).

סדר יום שישי

שיעור ראשון (9:00-9:30), שני, ושלישי: חזרה על החומר של חצי יום שלישי (במתכונת של יום ה'), ויום רביעי.

בסוף היום: קריאה מסכמת רצופה של כל החומר השבועי מתוך תיקון קוראים.
דף קשר ושבת שלום!

תלמוד תורה דביר (ע"ר)

תבנית מומלצת לדף קשר

כדאי להרגיל את התלמידים בכל כיתות המקרא **למבנה אחיד** של דף קשר - בצורתו החיצונית ובתוכן. אין בדברים אלו כדי להכניס את המלמד לסד שימנע ממנו גמישות וביטוי עצמי, אולם העקרונות שעליהם עמדנו בדברים הקודמים יוצרים את המבנה הנוכחי המוצע בזה.

1. פנייה של המלמד להורים - סקירה כוללת של השבוע תוך ציון אירועים ועניינים מיוחדים שהיו בשבוע שחלף (פניות הלכה, מידות ומוסר אמונה ותפילה וכו'...).

לציין לשבח תלמידים ולאחל איחולים לרגל יום הולדת ושאר שמחות.

עידוד וחיזוק לקראת ההמשך. הודעות, עדכונים וכו'.

2. ההספק השבועי: מפרק _____ פסוק _____ עד פרק _____ פסוק _____

3. חלוקת הביאור לפי נושאים באופן הבא:

א. כותרת לנושא - מפרק _____ פסוק _____ עד פרק _____ פסוק _____

ב. הקדמה קצרה - ותמציתית לקטע (כששייך - אזכור קצר של עניינים חינוכיים אמוניים וכדו').

ג. ביאורי מילים מורכבות תוך התייחסות להקשר בפסוק באופן הבא.

הביאור	ציטוט המילים בפסוק הטעונות ביאור	ציון הפסוק
	כדאי שהציטוט יהיה באותיות <u>עבות</u>	א
		ג
		ה
		וכו'

ד. שאלות לחזרה על הקטע ע"מ לוודא הבנה. (ניתן לכלול גם שאלות עם כוכבית * להעמקה וחשיבה).
מעבר לנושא השני: כותרת וכו' כנ"ל, בנושא הראשון.

4. ספח בסוף דף הקשר:

הצעה א':

שמחתי ללמוד עם בני _____ נ"י את דף הקשר בשבת. דברים שחשוב לי (ההורה) להוסיף:

חתימת הורים

הצעה ב':

שמחתי ללמוד עם בני _____ נ"י

מי למד עם הבן _____

כיצד ידע הבן _____

כיצד אמר ד"ית בשלחן שבת _____

זכיתי להשתתף בשיעור אצל משפחת _____

מפניני בני נ"י בשבת _____

תלמוד תורה דביר (ע"ד)

נספח: כיצד לנהוג כשתלמיד לא גורס?

יש להעלות מספר שאלות כאשר תלמיד לא "גורס" כמצופה:

1. מהי האווירה בכיתה?
2. האם יש לתלמיד בעיה כל שהיא של לקות למידה?
3. האם יש לתלמיד בעיה כל שהיא של קשב וריכוז?
4. האם טון הקריאה אינו מתאים לטון שלו?
5. האם כך נוהג בקביעות (שלא לגרוס/ למעט מאד בגירסה) או שזה תלוי בתקופות?
6. בגיל הצעיר - האם רכש היטב את מיומנות הקריאה והטעמים?
7. האם נמצא בקשר טוב עם המלמד?
8. האם קרה לו משהו בהפסקה?
9. האם קרה משהו בבית או לחילופין יש שינוי בבית כגון אמא בהריון/ילדה, אבא במילואים?
10. ככלל יש תמיד להיות עם היד על הדופק על שינוי מצב רוח.

תשובות לשאלות:

1. אם אווירת הלימוד בכיתה אינה חיובית דיה - בראש ובראשונה יש לטפל באופן "כללי" - בשיקום האווירה לשם הקניית רצון לגירסה טובה. אם האווירה חיובית דיה ויש דיבוק חברים בגירסה יש לפנות לשאלות הבאות. (שיקום אווירת גירסה - זהו נושא בפני עצמו ואכמ"ל)
2. יש לזהות זיהוי ראשוני (כמובן שיש להפנות לאיבחון וכו') שקיימת איזו לקות המונעת מהתלמיד לקרא ברצף ובקול בקצב של הכיתה - יש להיזהר מאד שלא לחנוץ על ילד שנמצא במצב כזה מכיוון שאין לו יכולת אמיתית להיות שותף פעיל בקריאה. כמובן שלא יעזור להעניש את מי שאינו בר הכי. יש להתייעץ עם גורמים מקצועיים - מורה להוראה מתקנת, פסיכולוגית וכו'.
3. לילדים עם קשיים בקשב וריכוז - יש הכרח לארגן אותם לקראת הגירסה - כדאי להושיבם בחלק הקדמי בכיתה ע"מ שהרב יוכל לשמור עמם על קשר עין קרוב. לתלמידים אלו אין בעיה בגירסה קצרה. הבעיה צצה בעיקר ברצף של קריאה דומה - כגון פסוק אחד שחוזרים עליו מספר רב של פעמים או גירסה של קטע ארוך (מעל 8 פסוקים) עצירות ביניים באמצע הגירסה למס' שניות - יכולות לסייע. (כמובן שיש להפנות תלמידים אלו לאבחון כאשר ה"פוטנטיים" הנ"ל אינם מסייעים - כל זה כמובן כשברור שאכן זו היא הבעיה).
4. יש להשתדל ולמצוא טון קריאה שמתאים לכולם - סולם גבוהה מדי או נמוך מדי מפריע מאוד למי שנמצא בקוטב הנגדי, הדבר יכול לגרום להפסקת הגירסה.
5. לעיתים כאשר נתקלים בתלמיד שאינו גורס - יש להיזכר האם תמיד זהו מנהגו (כדאי לשאול גם מלמדים שלמדו אותו בעבר). אם היו תקופות שקריאתו היתה טובה יש לברר מה גרם לשינוי. (כמובן שאם בעבר קרא היטב - זה שולל חלק מהאפשרויות המוזכרות כאן). ניתן להיוועץ עם ההורים אם קרה משהו לילד או משהו בבית, במשפחה וכו' שמשפיע עליו.
6. עד כיתה ג' יתכן מצב שבו תלמיד לא רכש היטב את מיומנות הקריאה והטעמים - אם אכן כך הם הדברים יש להצמיד לו עזרה, בקבוצה מצומצמת או בהוראה יחידנית ע"מ לסגור את הפער.
7. לעיתים התלמיד אינו גורס משום שקיימת בעיה רגשית בינו לבין המלמד. (למשל - אם מאוכזב מכך שלא מקבל מספיק צלשי"ם על קריאתו או שאינו זוכה ליחס חיובי מכל מיני סיבות...) קשר חם יותר בין הרב לתלמיד יניב קריאה טובה יותר.
8. להתייחס אליו, לעתים מילה קטנה, כי תטפל בדבר, תעשה כבר את העבודה.
9. ככלל, בתחילת השנה יש לבקש מההורים לעדכן אותך (המלמד ואתה את מורי אהה"צ) על כל שינוי מהותי בבית. - אין בפירוט הנ"ל כדי לענות על כל המצבים השונים, ויש ליתן את הדעת לכך שישנם מצבים מורכבים, ולאחר בדיקה והתבוננות במצבו של כל תלמיד ותלמיד - יש לבחור את דרך ההתנהלות מולו, לסייעו ולקדמו. ככלל הדרך הרצויה ביותר היא "שמאל דוחה וימין מקרבת". והרגשה שתלמידנו אלו בנינו.

בהצלחה רבה!!!